

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

Stretnutie vedenia NBS s predstaviteľmi bánk a inštitúcií platobných služieb v SR

Bratislava 10. júna 2015

Obsah

1. Trendy a riziká v slovenskom finančnom sektore
2. Jednotný mechanizmus dohľadu - SSM
3. Aktuálne zmeny v regulácii
4. Oblasť ochrany finančného spotrebiteľa

1.

TRENDY A RIZIKÁ V SLOVENSKOM FINANČNOM SEKTORE

Ďalšie zlepšovanie ekonomickej situácie; vybrané riziká pretrvávajú

- Zlepšovanie ekonomickej situácie v eurozóne a na Slovensku
- Trhové riziká sú na zvýšenej úrovni
- Štrukturálny pokles likvidity na finančných trhoch
- Negatívny vývoj v Grécku môže zasiahnuť do ekonomického vývoja v eurozóne

Všeobecne sa očakáva pozitívny vplyv kvantitatívneho uvoľňovania, zároveň však možno identifikovať isté riziká pre finančnú stabilitu

- Dôvody pozitívneho vplyvu
 - Utlmenie dezinflačných tlakov a ich negatívneho dopadu na ekonomický vývoj
- Možné riziká:
 - Negatívny dopad na finančnú pozíciu bankového sektora
 - Hrozba nadhodnotenia cien dlhopisov, ktoré tvoria významnú časť bilancií bánk
 - Rast aktív s dlhou dobou splatnosti / durácie, čím sa prehĺbi riziko nesúlady splatností aktív a pasív v bankách
 - Zvyšuje sa riziko negatívneho dopadu opätovného nárastu rizikovej averzie investorov
- Dôležitý je ďalší monitoring dopadu na finančnú stabilitu
 - Potreba aktívneho využívania nástrojov makroprudenciálnej politiky

Ziskovosť bankového sektora

Vývoj ziskovosti zaznamenal v roku 2014 na medziročnej báze stagnáciu, hoci na začiatku roka 2015 možno hovoriť o náraste

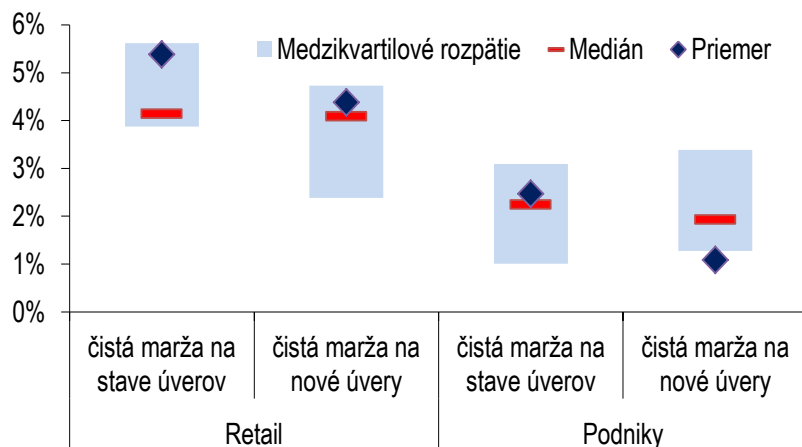
Hlavné trendy

- **Negatívny trend:** Pokles marží
 - Marža retailových úverov sa počas 2013-2014 znížila z 5,5 % na 4,6 %, možno očakávať ďalší pokles
- **Pozitívny trend:** Nárast objemu retailových úverov
 - Plne kompenzoval pokles marží -> čisté úrokové príjmy na rozdiel od iných krajín EÚ aj regiónu rástli

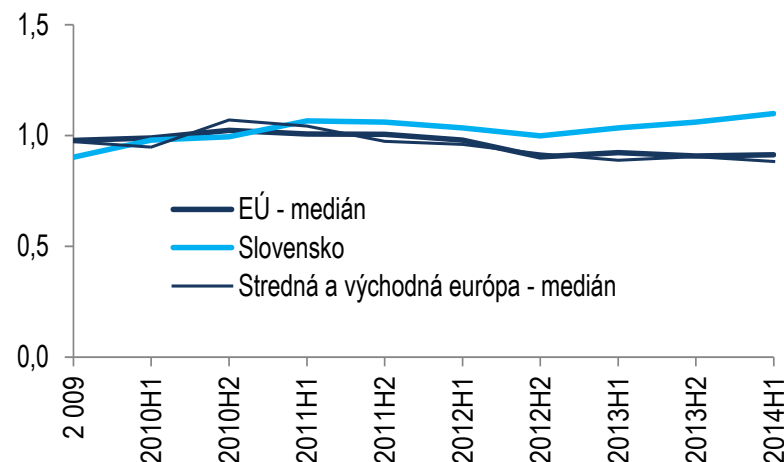
Ostatné trendy

- Mierny nárast nákladov na kreditné riziko, najmä v retaili
- Nárast neúrokových príjmov
 - Najmä poplatkov v sektore podnikov, vďaka rastu úverov mierne vzrástli aj v retailovom sektore
- Znížili sa náklady na bankový odvod

Distribúcia čistej marže z hľadiska individuálnych bánk

Medzinárodné porovnanie vývoja čistých úrokových príjmov (index)

* Čistá úroková marža je úroková marža po pripočítaní výnosovosti z poplatkov a odpočítaní nákladov na kreditné riziko.

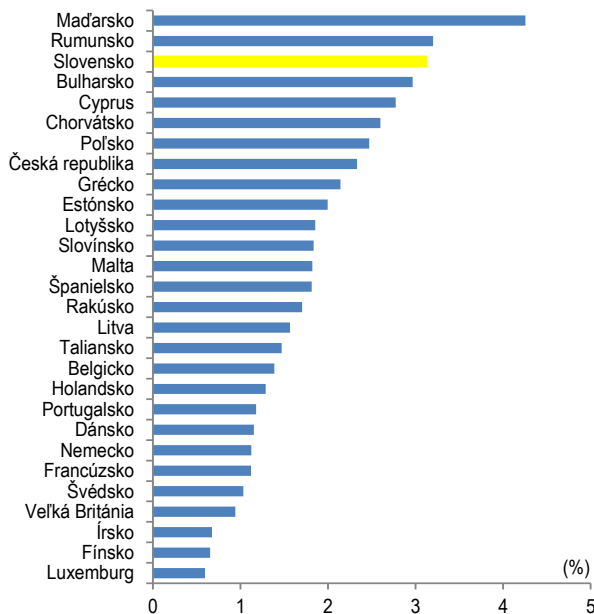
Vplyv nízkych úrokových sadzieb na ziskovosť

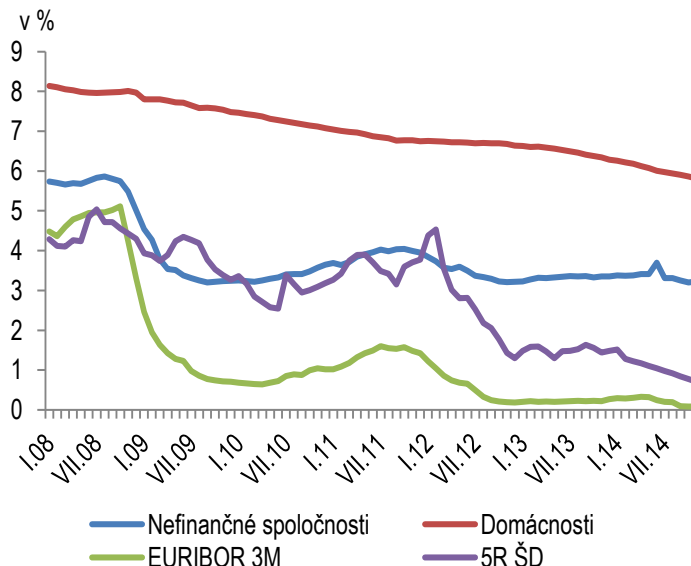
Obdobie nízkych úrokových sadzieb je pre bankový sektor na Slovensku veľkou výzvou

- Vysoký význam úrokových príjmov pre ziskovosť bánk - podiel čistých úrokových príjmov k aktívam v SR je tretí najvyšší v EÚ
- Výrazný pokles úrokových sadzieb v posledných rokoch - pokračujúca transmisia poklesu medzibankových sadzieb a výnosov štátnych dlhopisov a konkurencia môže ďalej znížiť marže bánk v sektore podnikov aj retailu
- Záporné úrokové sadzby pre klientov

Podiel čistých úrokových príjmov na celkových aktívach

Vývoj trhových sadzieb a úrokových sadzieb na úvery klientom

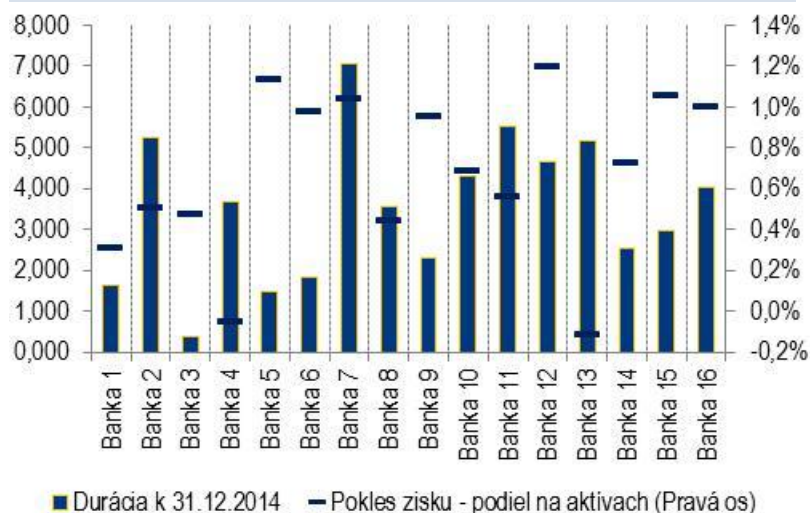
Vplyv nízkych úrokových sadzieb na ziskovosť

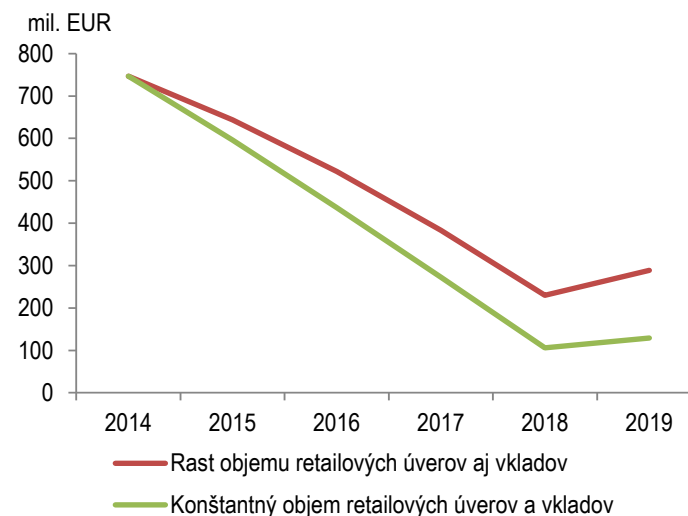
Banky budú v prípade pretrvávajúceho obdobia nízkych úrokových sadzieb pravdepodobne čeliť tlakom reagovať na pokles čistých úrokových príjmov

- Test citlivosti bankového sektora na pokles sadzieb (pokles sadzieb o 2 p.b. na úveroch a o 1 p.b. na vkladoch počas štyroch rokov, ale nie pod 0 %; zachovanie tempa rastu úverov aj vkladov, výnosnosti z poplatkov aj nákladovosti kreditného rizika)
 - Pokles zisku v horizonte 4 rokov o 60 %, viacero bánk by skončilo v strate
 - Významnú úlohu zohráva predpoklad rastu retailových úverov
 - Odolnejšie by mali byť banky, ktoré majú dlhšiu duráciu dlhopisového portfólia, ale aj tie sú vystavené reinvestičnému riziku
- V prípade ďalšieho poklesu sadzieb je možné očakávať tlak na business model viacerých bánk

Durácia dlhopisového portfólia a dopad poklesu klientskych sadzieb

Dopad testu citlivosti na čistý zisk sektora pred zdanením – dva scenáre

Ukazovatele primeranosti vlastných zdrojov naďalej zostávajú na pomerne vysokej úrovni

- Dostatočná výška aj kvalita vlastných zdrojov:
 - Ukazovateľ primeranosti vlastných zdrojov: 17,2 %
 - Ukazovateľ základných vlastných zdrojov Tier 1: 16,0 %
 - Ukazovateľ finančnej páky: 8,0 % až 8,2 %
- Všetky banky plnili s rezervou aj kapitálové vankúše
 - Vankúš na zachovanie kapitálu (2,5 %) a päť najväčších bánk aj plánovaný vankúš pre systémovo významné banky
- Dočasné zvýšenie cien štátnych dlhopisov však môže viesť k nadhodnoteniu hodnoty ukazovateľov primeranosti vlastných zdrojov
 - Banky by mali pristupovať k tomuto zvýšeniu hodnôt ukazovateľov kapitálovej primeranosti ako k dočasnému a byť pripravené na opätovnú korekciu

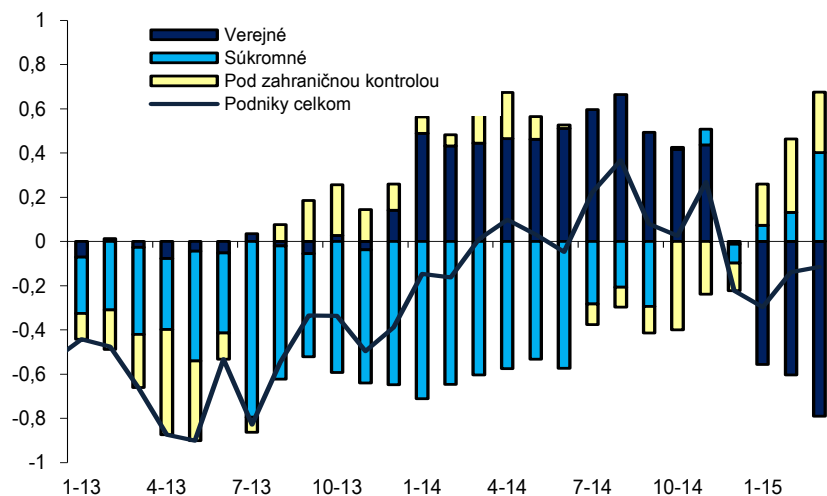
Trendy v bankovom sektore - podniky

Pri úverovaní podnikov možno pozorovať náznaky zlepšenia

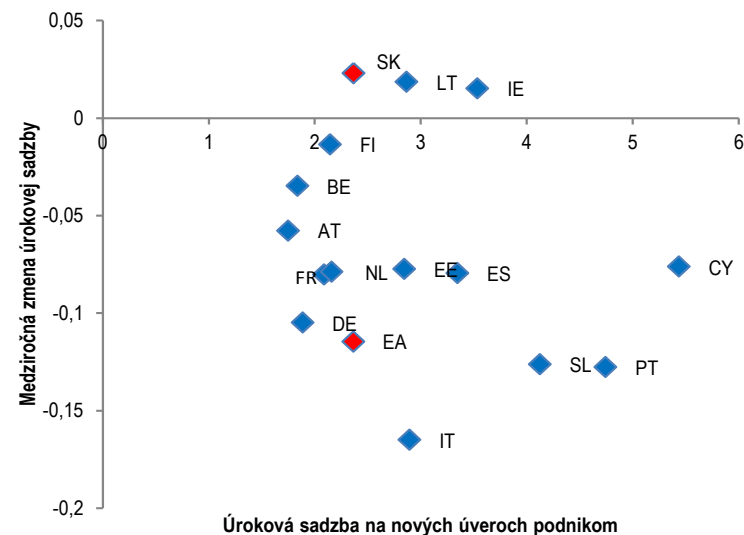
- **Celkový vývoj:** V marci 2015 medziročná zmena -1 %, napriek tomu náznaky zlepšenia:
 - Za medziročným poklesom je najmä vývoj úverovania podnikov v štátnom vlastníctve
 - Od začiatku roka 2014 možno zaznamenať posilňovanie úverovej aktivity v súkromnom sektore
 - V prvom štvrtroku 2015 výrazne medziročne rástli aj úvery podnikom pod zahraničnou kontrolou
 - Poskytovanie úverov malým a stredným podnikom zaznamenalo zrýchlenie
 - Objem úverov začal po dlhej dobe rásť v priemysle, oživenie od konca roka 2014 zaznamenali aj komerčné nehnuteľnosti
- **Úrokové sadzby** na nové úvery podnikom sú na úrovni krajín jadra eurozóny, ale mierne vzrástli

Príspevok k medziročnému rastu objemu podnikových úverov podľa vlastníctva podniku

Zdroj: NBS.

Medzištátne porovnanie úrokovej sadzby na nových úveroch podnikom

Zdroj: ECB.

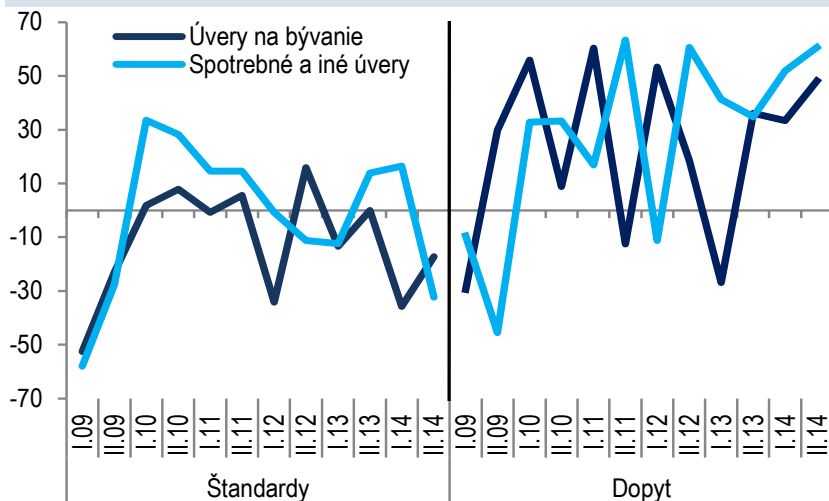
Trendy v bankovom sektore - domácnosti

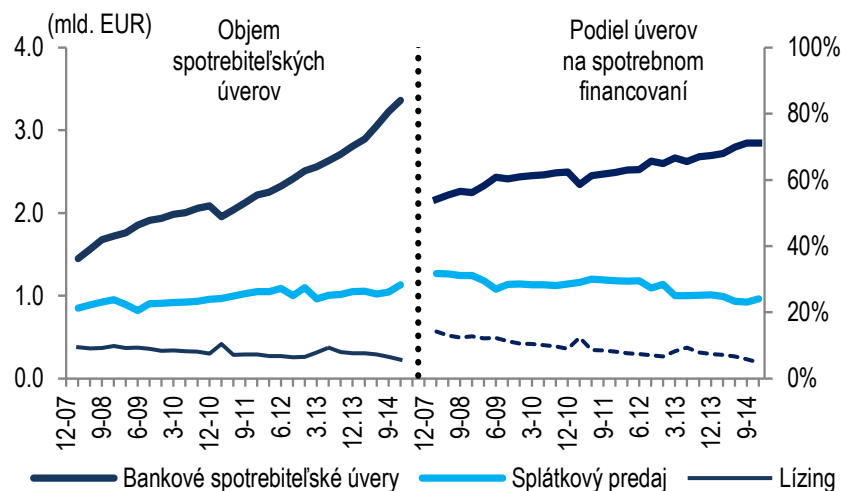
Rast úverov domácnostiam dosiahol 12,6 %

- Rast sa týkal úverov na bývanie aj spotrebiteľských úverov, menila sa však štruktúra rastových tendencií
 - Úvery na bývanie vzrástli o 13,3 %, spotrebiteľské úvery o 20 %
- Podiel nebankového financovania naďalej dlhodobo klesá, najmä v lízingu
 - Zníženie ceny úverov spôsobilo presun časti klientov z nebankového sektora do bánk
- Úverové štandardy sa sprísňovali, dopyt po úveroch výrazne rástol

Vývoj úverových štandardov a dopytu v segmente retailových úverov

Vývoj spotrebného financovania podľa typu veriteľa

Pomerne výrazný dopad odporúčaní, podiel zlyhaných úverov je pomerne stabilný

- Mierny nárast podielu zlyhaných úverov v prvom štvrtroku 2015

Vplyv odporúčaní na trh úverov

- Podiel nových úverov s LTV nad 90 % sa znížil z 24 % (2014 Q2) na 21,2 % (2015 Q1)
 - Limity odporúčané NBS sa v medzinárodnom porovnaní javia ako menej prísne, čo naznačuje uvoľnenejšiu prax v nastavení úverových štandardov na Slovensku
- Odporúčanie zároveň zastavilo trend predlžujúcej sa doby splatnosti pri nezabezpečených (spotrebiteľských) úveroch
 - Ešte v prvom štvrtroku 2015 takmer tretina nových nezabezpečených úverov mala splatnosť > 9 rokov (čo je maximálna splatnosť podľa odporúčania)
- Banky implementovali odporúčaný test na nárast úrokovej sadzby pri hodnotení schopnosti klientov splácať úver, ako aj overovanie príjmu pri refinancovaní s výrazným navýšením
- Úvery poskytnuté prostredníctvom externých finančných sprostredkovateľov tvoria v priemere 46 % novej produkcie najmä pri úveroch zabezpečenými nehnuteľnosťami, v niektorých bankách vyše 80 %
 - Niektoré sprostredkovateľské spoločnosti majú významný podiel na novej produkcii vo vybraných bankách
- Snahou NBS je, aby sa odporúčania stali súčasťou legislatívy
 - Pokrytie nebankových subjektov pri spotrebiteľských úveroch

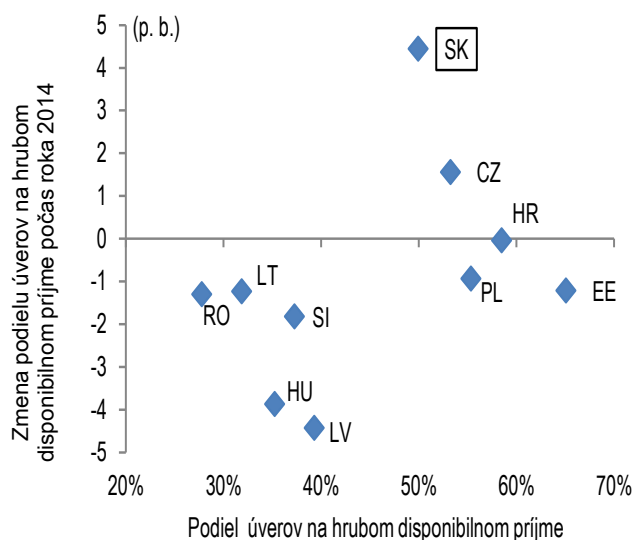
Zadlženosť domácností

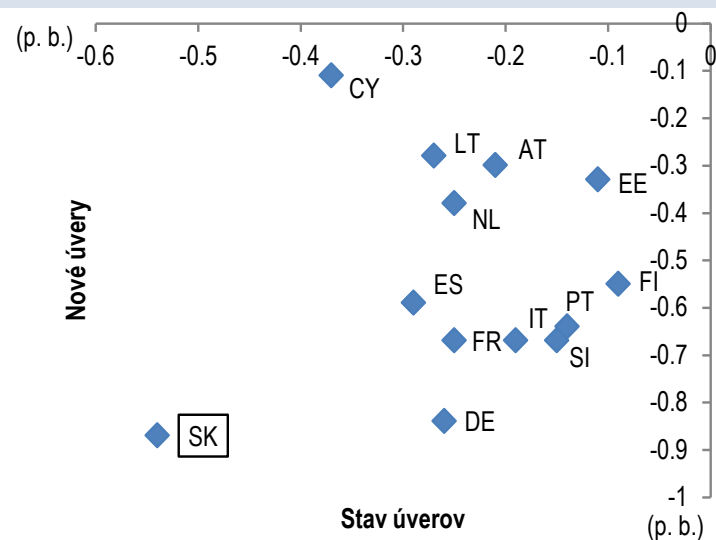
Rýchly rast zadlženosti domácností na Slovensku bol v kontraste s vývojom vo veľkej väčšine krajín EÚ

- Medziročný pokles úrokových sadzieb najvýraznejší v rámci eurozóny - významný stimul pre dopyt
- Nárast podielu bankových úverov domácnostiam na ich disponibilnom príjme bol v prípade Slovenska najvyšší spomedzi krajín strednej a východnej Európy a druhý najvyšší v celej EÚ
- Riziká
 - vyššia zadlženosť domácností znižuje ich schopnosť zvládnuť prípadný nepriaznivý ekonomický vývoj
 - vysoká zadlženosť vo vybraných krajinách EU je jedným z hlavných dôvodov ekonomickej stagnácie
 - nepriaznivý demografický vývoj => tlak na prehĺbenie zadlženosti už zadlžených domácností, úverovanie menej bonitných dlžníkov

Bankové úvery domácnostiam a hrubý disponibilný príjem domácností

Medziročná zmena úrokovej sadzby pri úveroch na bývanie v krajinách eurozóny: nové úvery a stav úverov

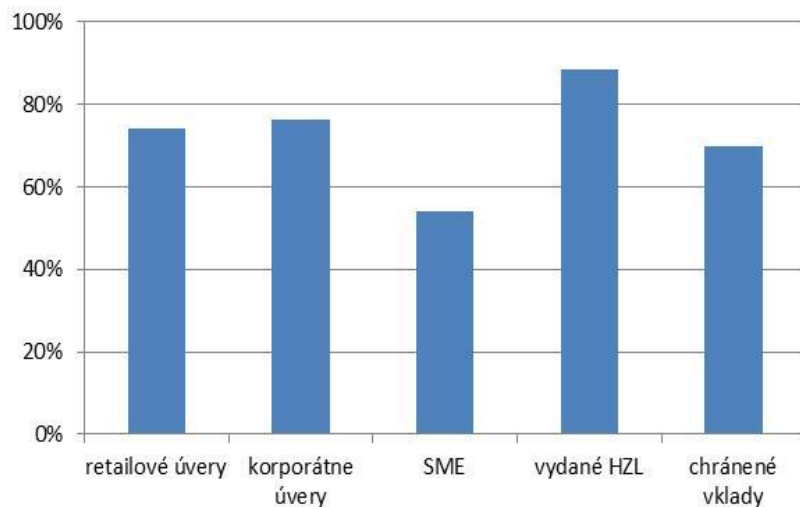

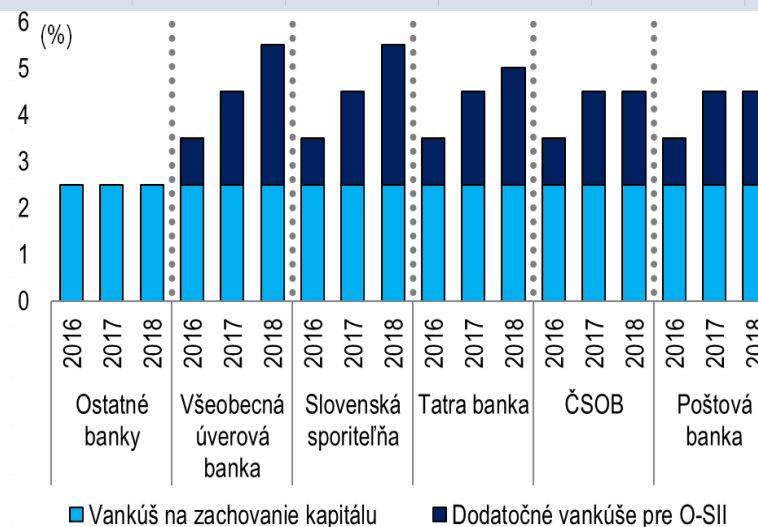
NBS identifikovala lokálne systémovo významné banky a stanovila pre nich kapitálové vankúše

- Povinnosť od 1.1.2016 identifikovať lokálne systémovo významné banky a možnosť stanoviť kapitálové vankúše
 - Do úvahy sa bral význam pre poskytovanie finančných služieb pre reálnu ekonomiku (metodika EBA)
 - Význam bankového sektora pre domácu ekonomiku, významné postavenie O-SII bánk v rámci bankového sektora
- Zabezpečenie vyššej odolnosti týchto bánk = zvýšenie stability celého systému
- Kombinácia vankúšov O-SII a SRB, celkovo 2% až 3%, implementácia od 2016 do 2015
- NBS neočakáva negatívny dopad na aktivity bánk; neočakávame ani cezhraničné dopady

Podiel O-SII bánk vo vybraných segmentoch

Nastavenie dodatočných kapitálových vankúšov pre O-SII

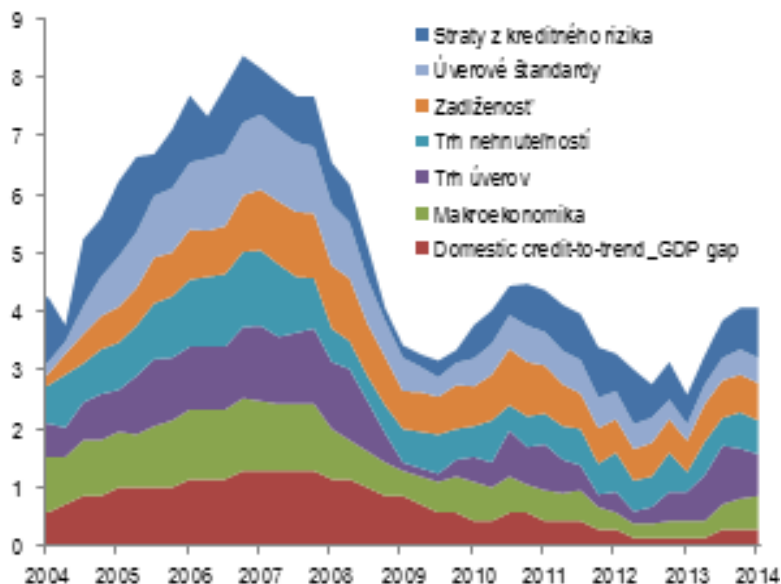
Politika obozretnosti na makroúrovni

NBS rozhodla o ponechaní miery proticyklického vankúša na 0%

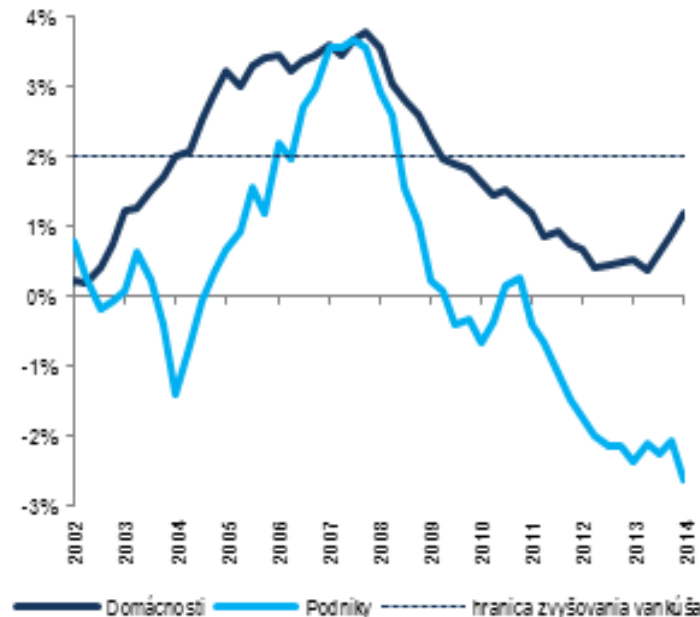
- Celkový finančný cyklus nedosahuje zvýšené hodnoty
- Rozdiely medzi vývojom v sektore podnikov a domácností
- Odchýlka podielu úverov k HDP pri domácnostiach je pozitívna a približuje sa k hranici odporúčanej na zvyšovanie vankúša

Proticyklický smerovník

Zdroj: NBS.

Odchýlka podielu úverov na HDP od svojho dlhodobého trendu

Zdroj: NBS, ŠÚ SR.

Zhrnutie najvýznamnejších rizík vo finančnom sektore

Riziková oblasť	Špecifické riziko	Opatrenie / odporúčanie NBS
Makroekonomický vývoj v eurozóne	Kreditné riziko	Vankúše: vankúš na zachovanie kapitálu a vankúš pre O-SII
	Citlivosť bánk na trh nehnuteľností	Obozretne stanovovať LTV a oceňovať nehnuteľnosti
	Oslabená pozícia materských bánk	
Pretrvávajúce nízke úrokové sadzby a kvantitatívne uvoľňovanie	Negatívny dopad na obchodný model bánk a poisťovní	Banky by mali k uvedenému nárastu ukazovateľov pristupovať ako k dočasnému a byť pripravené na ich opätovnú korekciu smerom nadol
	Dočasné zvýšenie cien štátnych dlhopisov môže viesť k nadhodnoteniu ukazovateľov likvidity a kapitálovej primeranosti	
	Riziko bublín v cenách rizikovejších aktív	
Regulatórne prostredie	Negatívny dopad požiadavky na MREL	
Zadlženosť domácností	Rast zadlženosti, koncentrácia dlhov, nedostatočne obozretná politika bánk pri poskytovaní úverov	Dôkladne posudzovať výšku a stabilitu príjmov a dostatočnosť v prípade nárastu sadzieb (aj pri refinancovaní)
Likvidita	Časový nesúlad aktív a pasív	Národný ukazovateľ likvidity
Koncentrácia	Vysoká koncentrácia (časti) portfólia alebo vyššie vystavenie voči vlastnej skupine	Obozretne riadiť riziko koncentrácie na strane úverov aj vkladov
Obchodné praktiky finančných inštitúcií	Rastúca previazanosť na sprostredkovateľov	Obozretne riadiť vystavenie voči finančným sprostredkovateľom
	Intenzívna konkurencia na trhu poistenia áut	Vplyv konkurencie v PZP by nemal byť na úkor riadneho plnenia oprávnených nárokov poistených

2.

JEDNOTNÝ MECHANIZMUS DOHLÁDU - SSM

Prevzatie úloh dohľadu pre ECB

- silný mandát nadobudnutý od zákonodarcu (prísny konzervatívny prístup)
- silná nezávislosť vzhľadom k celoeurópskemu rozmeru dohľadu
- koncentrácia vedomostí a skúseností z veľkého počtu krajín – nové štandardy/postupy
- výrazné zintenzívnenie spolupráce v rámci bankovej skupiny (zber a výmena informácií)
- pevnejšia a silnejšia cezhraničná koordinácia

Z pohľadu výkonu bankového dohládu sa slovenský bankový sektor rozdelil do troch základných skupín

- *Banky a pobočky zahraničných bánk pod priamym dohládom ECB*
- *Banky a pobočky zahraničných bánk pod nepriamym dohládom ECB*
- *Pobočky zahraničných bánk, pod dohládom NBS a iného orgánu dohládu*

Banky identifikované ako významné

Banky, ktoré patria do skupiny, ktorá je identifikovaná ako významná, samostatne však nespĺňajú definíciu významnosti

Pobočky zahraničných bánk, ktorých materské spoločnosti boli identifikované ako významné

Priamy dohľad ECB

Banky, ktoré neboli identifikované ako významné

Pobočky zahraničných bánk, ktoré neboli identifikované ako významné

Nepriamy dohl'ad ECB

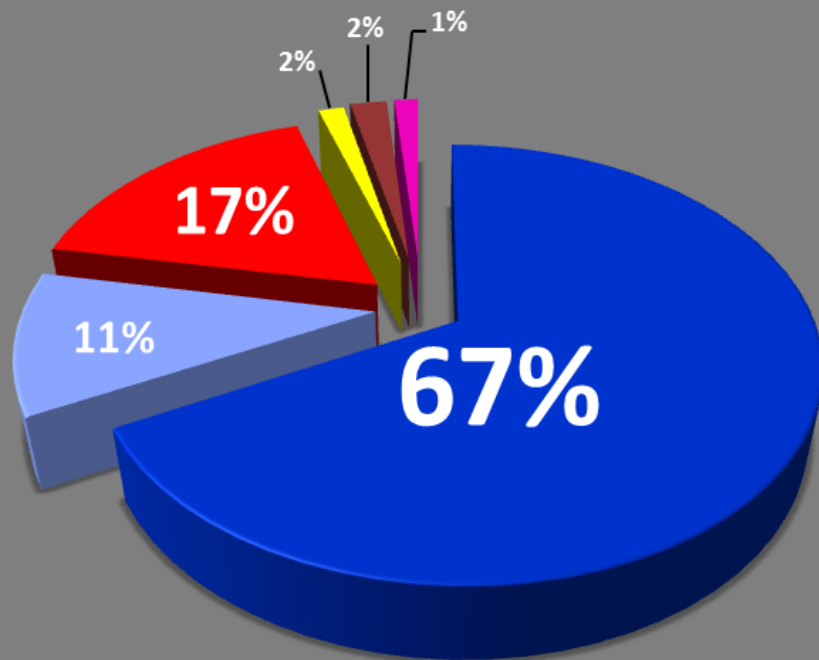

Pobočky zahraničných bánk so sídlom v nezúčastnenom členskom štáte poskytujúce služby na území SR

Dohl'ad NBS a iným orgánom (nie ECB)

Jednotlivé podiely na aktívach bankového sektora SR k 31.3.2015

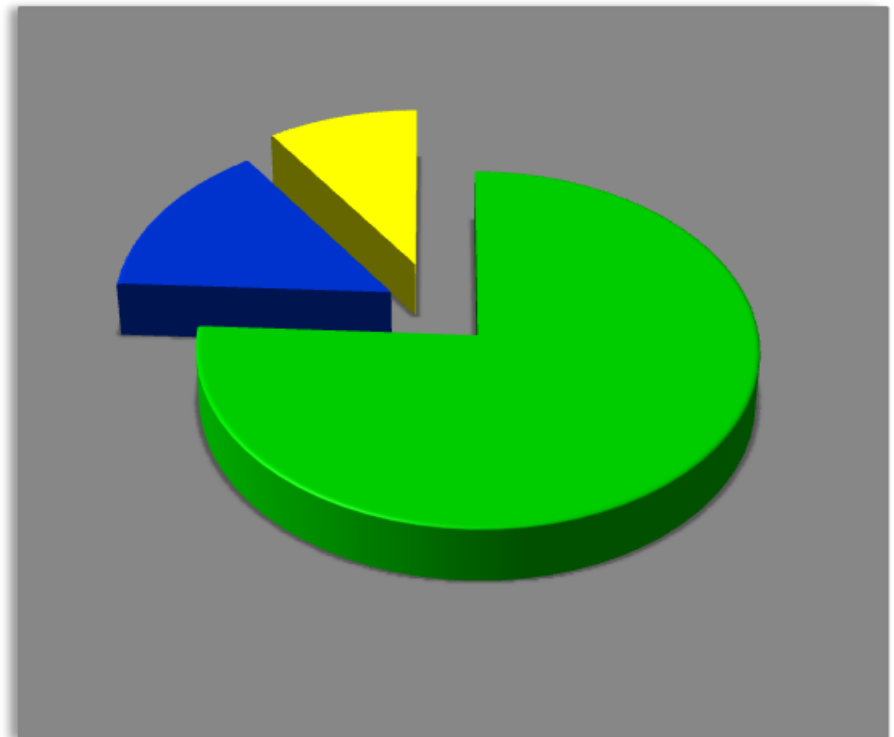

- Významné úverové inštitúcie
- Pobočky významných úverových inštitúcií
- Menej významné úverové inštitúcie s vysokou prioritou
- Ostatné menej významné úverové inštitúcie
- Pobočky úverových inštitúcií založených v štáte nezúčastnenom v SSM
- Pobočky menej významných úverových inštitúcií založených v rámci SSM

Pobočky zahraničných bánk

- pobočky pod priamym dohľadom ECB
- pobočky pod nepriamym dohľadom ECB v rámci SSM
- pobočky pod dohľadom NBS a súčasne pod dohľadom iného dohliadacieho orgánu

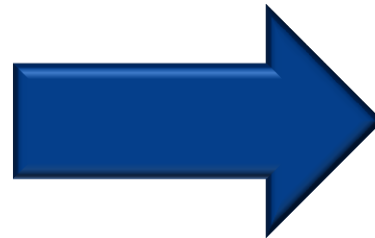
Výlučná právomoc ECB v oblasti konaní

Udeľovanie
povolenia

Odobratie povolenia

Rozhodovanie o
nadobudnutí alebo
zvýšení
kvalifikovanej účasti

Posudzovanie návrhov
rozhodnutí a súhlasov
NBS s významných
dopadom na banku

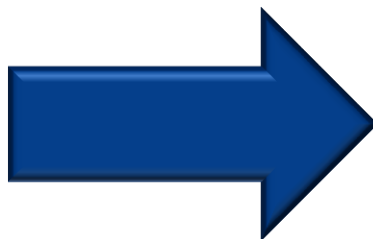

Všetky banky

Posudzovanie vhodnosti
členov štatutárneho
orgánu a dozornej rady
(fit and proper)

Vykonávanie bankových
činností na základe
princípu jednotného
bankového povolenia
(passport)

**Banky
identifikované ako
významné**

Posudzovanie zmien
stanov

Posudzovanie
vhodnosti vedúcich
zamestnancov

- konania prebiehajú na dvoch na úrovniach (NBS a ECB)
- dvojstupňový rozhodovací proces v ECB (v Rade pre dohľad a v Rade guvernérov)
- krátke lehoty pre príslušné vnútroštátne orgány na posúdenie obsahu žiadosti a postúpenie informácií ECB
- pri výlučnej pôsobnosti ECB rozhoduje a vydáva konečné rozhodnutie priamo dohliadanému subjektu
- pri ostatných konaniach vydáva rozhodnutie NBS - po vyjadrení ECB

- Komunikácia s NBS pred podaním žiadosti
- Úplnosť žiadosti pri prvotnom podaní
- Predloženie žiadosti v slovenskom aj anglickom jazyku
- Zaslanie naskenovanej žiadosti a jej príloh v elektronickej forme

Zmeny pre všetky banky

- Proces ročného hodnotenia bánk (SREP) vykonávaný podľa metodiky SSM
 - Zmenená forma a rozsah vyžadovaných informácií
 - Zmenený harmonogram (informácie požadované o 4-6 týždňov skôr ako v minulosti)
- Kvalita výkazníctva od bánk
 - Prísny režim nastavený ECB, vrátane určenia termínov predkladania informácií
 - Zodpovednosť za včasnosť a kvalitu reportovaných údajov má banka
 - Prísne pravidlá pri zistení významných chýb (*napríklad zhoršená známka v SREP*)
 - Dohľad nemôže byť považovaný za „konzultanta“

Zmeny pre banky pod priamym dohľadom ECB (6 bánk)

Proces plánovania preverenia a schvaľovania zmien interných modelov

- Plány vykonávané v rámci spoločného plánovania SSM
- Pri plánovaných zmenách modelov potrebná diskusia s NBS čo najskôr
- Postupne sa bude zvyšovať účasť členov tímu a vedúcich tímov z iných krajín
- Všetky výsledky sú diskutované s ECB, ktorá je zodpovedná za formuláciu záverov a rozhodnutí

Zmeny pre 3 významné banky

- Dohľad na mieste podľa pravidiel ECB
- Zloženie tímov – národné/medzinárodné
- Dodatočný reporting na štvrťročnej báze v pomerne rozsiahlom objeme, tzv. Short Term Exercise (STE)
- Zapojenie do všetkých analýz ECB pre významné banky

Zmeny pre banky pod nepriamym dohľadom ECB (7 bánk)

- Hlásenia pre ECB za všetkých 7 bánk vo forme FINREP/COREP)
 - Dodatočný pravidelný zber dát pre ECB v rámci tzv. SSM Pilot Exercise (SPE)
 - Nový formulár ECB na monitorovanie likvidity
- Pravidlá ECB pre prioritizáciu bánk pod nepriamym dohľadom ECB (High Priority – Medium Priority – Low Priority)
- Plány ozdravenia (Recovery Plans) – metodické usmernenie

Predpisy a metodológie

1

Nariadenie Rady (EÚ) č. 1024/2013, ktorým sa Európska centrálna banka (ECB) poveruje osobitnými úlohami, pokiaľ ide o politiky týkajúce sa prudenciálneho dohľadu nad úverovými inštitúciami (Nariadenie o ECB)

2

Nariadenie ECB č. 468/2014 o rámci pre spoluprácu v rámci jednotného mechanizmu dohľadu medzi ECB, príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a určenými vnútroštátnymi orgánmi (Nariadenie o rámci SSM)

3

Metodológie ECB ohľadne konaní – bližšie opisujú postupy ECB a národných orgánov dohľadu v rámci jednotlivých konaní

3.

AKTUÁLNE ZMENY V REGULÁCII

„Implementácia“ CRR/CRD IV – Opatrenie o rizikách

- NBS pripravila Opatrenie č. 4/2015 o ďalších druhoch rizík, o podrobnostiach o systéme riadenia rizík banky a pobočky zahraničnej banky a ktorým sa ustanovuje čo sa rozumie náhlou a neočakávanou zmenou úrokových mier na trhu.
- Opatrenie vyšlo dňa 31. marca 2015 pod číslom 4/2015.
- Opatrením sa
 - ustanovili požiadavky na zabezpečenie súladu s článkami 79 až 87 CRD IV a upravili sa definície niektorých rizík;
 - ustanovili postupy vyplývajúce z odporúčania Európskeho výboru pre systémové riziká v oblasti rizika spojeného so zaťaženosťou aktív a s požiadavkami na zabezpečenie;
 - ustanovila povinnosť banky pri riadení rizík zohľadňovať koncentráciu rizík voči osobám s osobitným vzťahom.
- Účinnosť tohto opatrenia je od 1. júla 2015.

- 10.10.2014 bol prijatý Delegovaný akt EÚ, ktorý dopĺňa CRR v oblasti LCR a jeho účinnosť bude od 1.10.2015.
- Zmena ITS výkazníctva EU (Corep) pre LCR (v dôsledku prijatia DA), ktoré je v procese prípravy a schvaľovania EBA a EK. Očakávaná implementácia – december 2015 (povinný reporting položiek LCR pre všetky banky).
- V apríli 2015 bol na úrovni EK začatý proces otvorenia/opravy DA pre LCR (oblasť Repo/reverzné Repo).
- Ďalej pokračuje dobrovoľný reporting EBA Basel QIS pre kalibráciu NSFR.

Otvorená otázka na úrovni EK s dosahom na národnú reguláciu:

- ITS AMM (additional liquidity monitoring metrics) publikované EBA júl 2014, ktoré by mali banky plniť od 1. júla 2015. Zatiaľ nebolo prijaté v EK (publikované vo OJ) a EK zvažuje jeho finálnu podobu (či budú reportované všetky EBA navrhnuté výkazy).

Platobné služby

- Smernica PSD2 vznikla ako dôsledok povinnej revízie PSD a nahradí smernicu PSD. Transpozícia PSD2 do národných legislatív (v SR zákon o platobných službách) sa predpokladá do dvoch rokov po prijatí PSD2.
- Legislatívny návrh PSD2 bol predložený EK dňa 24. júla 2013.
- Legislatívny proces – v súčasnom období PSD2 prechádza trialógom (EK, EP a Rada). Dosiahnutie finálnej dohody sa predpokladá do konca júna 2015.
- Smernica PSD2 prináša tieto hlavné zmeny voči PSD:
 - rozširuje harmonizačný režim aj na iné meny a iné krajiny a na tzv. tretie strany (prístup k platobnému účtu),
 - chráni spotrebiteľa (napríklad zavedenie tzv. silnej autentifikácie, spoluzodpovednosť platiteľa do sumy EUR 50),
 - mení a dopĺňa ustanovenia ohľadom licenčného procesu pre platobné inštitúcie a
 - dopĺňa kompetencie pre EBA vydať regulačné a technické opatrenia

Legislatívny proces

- V decembri 2014 bola dosiahnutá politická dohoda.
- V prvom štvrtroku 2015 - jazykové a legislatívne korekcie.
- Definitívne odsúhlasenie - 20.4.2015.
- Predpokladaný termín zverejnenia nariadenia vo vestníku – máj 2015.

Dôvody vydania nariadenia

- platobné karty sú najpoužívanejším platobným prostriedkom v EÚ,
- značná fragmentácia trhu v oblasti platobných kariet,
- nevyvážené konkurenčné prostredie,
- preferovanie vydávania kariet s vyššími poplatkami zo strany PSP,
- Stanovenie maximálnej výšky MIF pre spotrebiteľské debetné karty – 0,2 %
- Stanovenie maximálnej výšky MIF pre spotrebiteľské kreditné karty – 0,3 %

Legislatívny proces

- Dňa 28.8. 2014 bola zverejnená smernica v Úradnom vestníku EÚ
- Návrh novely zákona o platobných službách a návrh novely zákona o bankách (ktorými bude táto smernica implementovaná) sú aktuálne pred medzirezortným pripomienkovacím konaním
- Účinnosť novely zákona sa navrhuje od 1. januára 2016.

Dôvody vydania smernice

- Zavedenie **harmonizovaných pravidiel v oblasti poskytovania platobných účtov** v rámci EÚ (dôraz na ochranu spotrebiteľa)
- Zjednodušený prístup spotrebiteľov k informáciám **o porovnateľnosti poplatkov** za platobné účty poskytované poskytovateľmi platobných služieb (predbežný a konečný zoznam najtypickejších služieb viazaných na platobný účet)
- **Presun platobného účtu** (podrobnosti budú upravené všeobecne záväzným predpisom MF SR)
- **Zriadenie platobného účtu so základnými funkciami**

Smernica o zmluvách týkajúcich sa nehnuteľností určených na bývanie (MCD)

Legislatívny proces

- Dňa 28.2. 2014 bola zverejnená smernica v Úradnom vestníku EÚ
- Návrh nového zákona o úveroch na bývanie (ktorým bude táto smernica implementovaná) je aktuálne pred medzirezortným pripomienkovacím konaním
- Účinnosť novely zákona sa navrhuje od 1. januára 2016.

Dôvody vydania smernice

- vytvorenie **spoločného rámca pre zmluvy** vzťahujúce sa na úvery pre spotrebiteľov, ktoré sú zabezpečené záložným právom k nehnuteľnosti alebo iným spôsobom
- dôsledné **posudzovanie úverovej bonity** pred poskytnutím úveru, a to ako základ pre tvorbu efektívnych **pravidiel schvaľovania úverov** v súvislosti s nehnuteľnosťami určenými na bývanie
- zavedenie **obozretných požiadaviek týkajúcich sa dohľadu** vrátane **zriadenia sprostredkovateľov úverov**, vymenovaných zástupcov a neúverových inštitúcií a pre dohľad nad nimi

Regulácia a licencovanie poskytovateľov spotrebiteľských úverov

- Podľa zákona o spotrebiteľských úveroch od 1.4.2015 každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti, alebo právnická osoba, ktorá v rámci svojho podnikania ponúka alebo poskytuje úvery alebo pôžičky spotrebiteľom, ktoré nie sú spotrebiteľským úverom, je oprávnená vykonávať túto činnosť len na základe povolenia udeleného NBS.
- Toto ustanovenie sa vzťahuje na všetky osoby, tzn. aj na tie, ktoré boli zapísané v Registri veriteľov, resp. podregistri iných veriteľov v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, ako aj novovzniknuté osoby. Splnenie podmienok sa týka všetkých žiadateľov rovnako.
- NBS pripravila metodické usmernenie k podávaniu žiadostí o udelenie povolenia na poskytovanie spotrebiteľských úverov a iných úverov a pôžičiek spotrebiteľom, ktoré poskytne žiadateľom informácie k podmienkam na udelenie týchto povolení, rozsahu a spôsobe preukazovania splnenia podmienok, vrátane vzorov vybraných príloh žiadostí.

- Po skončení pripomienkové konania EBA finalizuje návrh metodiky na stanovenie výšky minimálnej požiadavky na vlastné zdroje a oprávnené záväzky (MREL)
- Určí sa na individuálnej báze pre každú inštitúciu :

MREL = Súčet vlastných zdrojov a oprávnených záväzkov

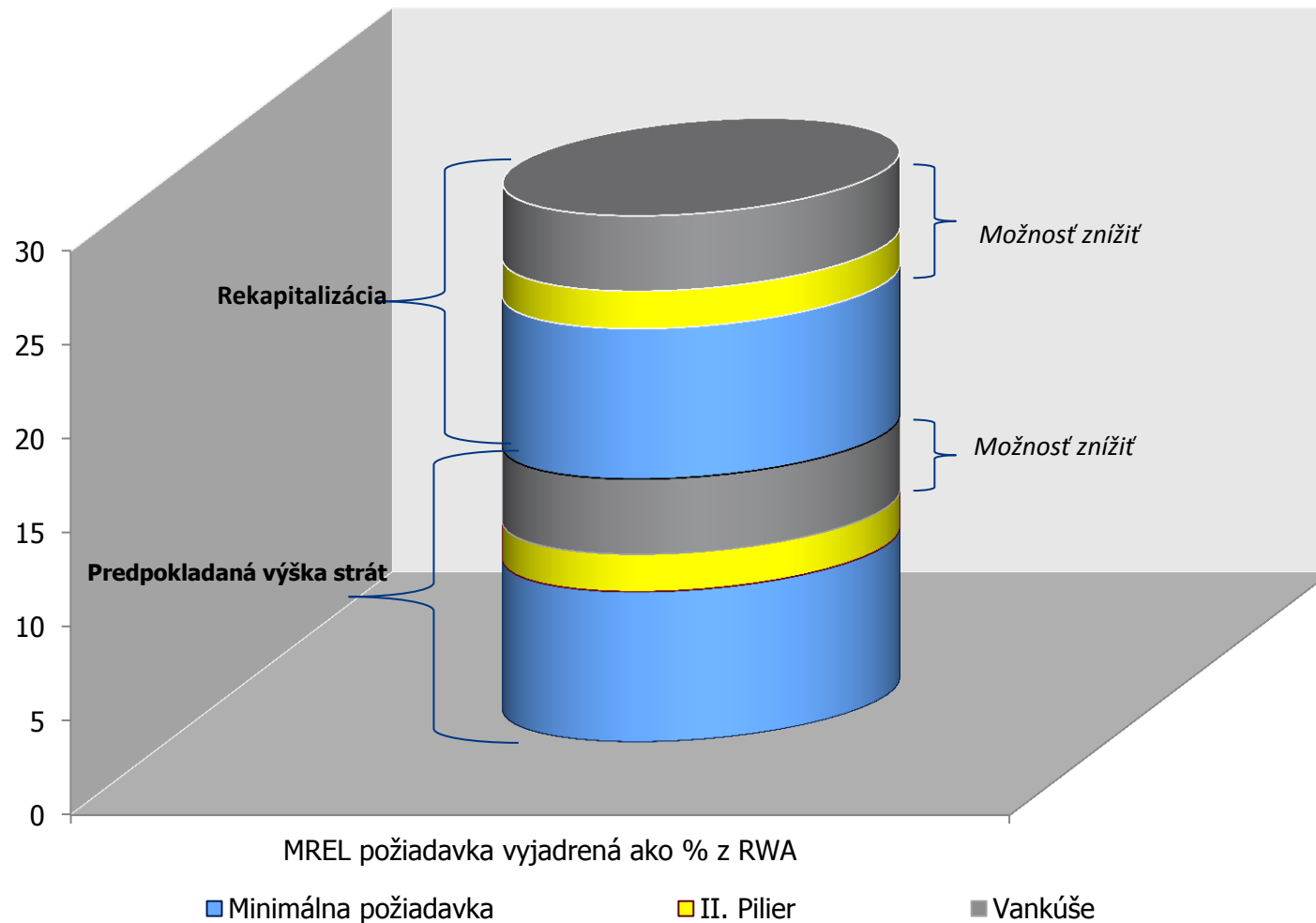
Súčet celkových záväzkov a vlastných zdrojov

- Podľa paragrafu 31 zákona 371/2014 je inštitúcia je povinná sústavne vypočítavať a dodržiavať MREL.

- NBS od prvého zverejnenia sústavne pripomienkuje sporné body metodiky EBA, podľa ktorej by MREL požiadavka mala byť vo výške dvojnásobku celkovej kapitálovej požiadavky inštitúcie teda vrátane vankúšov a II. piliera
- NBS presadzuje väčšiu flexibilitu pri stanovovaní výšky MRELu a navrhuje ako základ minimálnu výšku kapitálovej požiadavky
- Intenzívna komunikácia s partnermi v strednej a východnej Európe, ostatnými rezolučnými orgánmi a SBA

MREL – predmet diskusie

Príspevky do Rezolučného fondu

- Ročná cieľová suma na rok 2015: 28 miliónov EUR
- Rade pre riešenie krízových situácií nepovolila úhradu formou neodvolateľných platobných záväzkov
- Výška príspevku bude stanovená individuálne pre každú banku na základe jej rizikového profilu
- Metodika na výpočet výšky príspevkov bude zverejnená na webovej stránke Rady pre riešenie krízových situácií
- Splatnosť príspevkov: 31.12.2015

Novela ZoFSaFP

- MPK ukončené v polovici mája
- Vznesených bolo celkovo 205 pripomienok, z toho 100 zásadných (údaj z portálu právnych predpisov)
- NBS vzniesla 22 z toho 3 zásadné
- Účinnosť nového zákona: 1.1.2016

Dôležité body návrhu novely

- Vedúci zamestnanec → odborný garant
- Zmena spôsobu zápisu SFA a FP do registra
- Zmeny v požiadavkách na odbornú spôsobilosť
- Zmeny v evidovaných a zverejňovaných údajov v registri
- Zriaďuje sa zoznam prevzdelaných a preskúšaných osôb, ktorý vedie NBS

Dôležité body návrhu novely

1. Zverejňovanie provízií
2. Zmeny v systéme OFV
3. Peňažné plnenie agentovi od klienta
4. Oprávnenie spracovávať osobné údaje zamestnancov finančného agenta
5. Odborný garant finančnej inštitúcie

Európska legislatíva

IDD (ex-IMD2)

- Prvý draft v júli 2012
- Aktuálne prebiehajú rokovania na úrovni trialógu
- Nový režim by sa mal uplatňovať od 2016/17

MCD

- Povinná transpozícia do 21. marca 2016
- Návrh zákona o úveroch na bývanie – v rámci neho osobitná časť pre reguláciu sprostredkovania úverov na bývanie

Nový IS RBUZ:

modernizácia (webové technológie, xml formát), zatiaľ bez výrazných obsahových zmien (budú nasledovať podľa požiadaviek ECB na AnaCredit)

- 3Q2015 špecifikácia výmenného formátu
- 4/2016 školenie pre banky
- 4/2016-6/2016 testovacia prevádzka
- 8/2016-11/2016 skúšobná prevádzka
- 12/2016 bežná prevádzka

AnaCredit:

- 10/2015 predpokladané schválenie regulácie
- 2015-2017 príprava (technická, ale aj zlepšenie kvality dát v RBUZ)
- Prevádzka:
 - 1/2018 vykazujúce subjekty: banky, výrazné rozšírenie vykazovaných atribútov
 - 7/2019 + významné dohliadané subjekty, ktoré neboli súčasťou 1. etapy, nové atribúty o kreditnom riziku
 - 7/2020 + menej významné dohliadané subjekty a ostatné finančné inštitúcie; úvery na bývanie

4.

OBLAŠŤ OCHRANY FINANČNÉHO SPOTREBITEĽA

Vydané - apríl 2015

- K prednosti občianskeho zákonníka pred obchodným zákonníkom v spotrebiteľských zmluvách

Pripravované

- Pravidlá pre jednostranné zmeny obchodných podmienok
- Pravidlá pre označovanie hypotekárnych úverov, iných úverov na bývanie a spotrebiteľských úverov
- Prezentácia a predaj sporiacich a investičných produktov
- Propagácia úverových produktov zľahčujúca zadlžovanie spotrebiteľským úverom

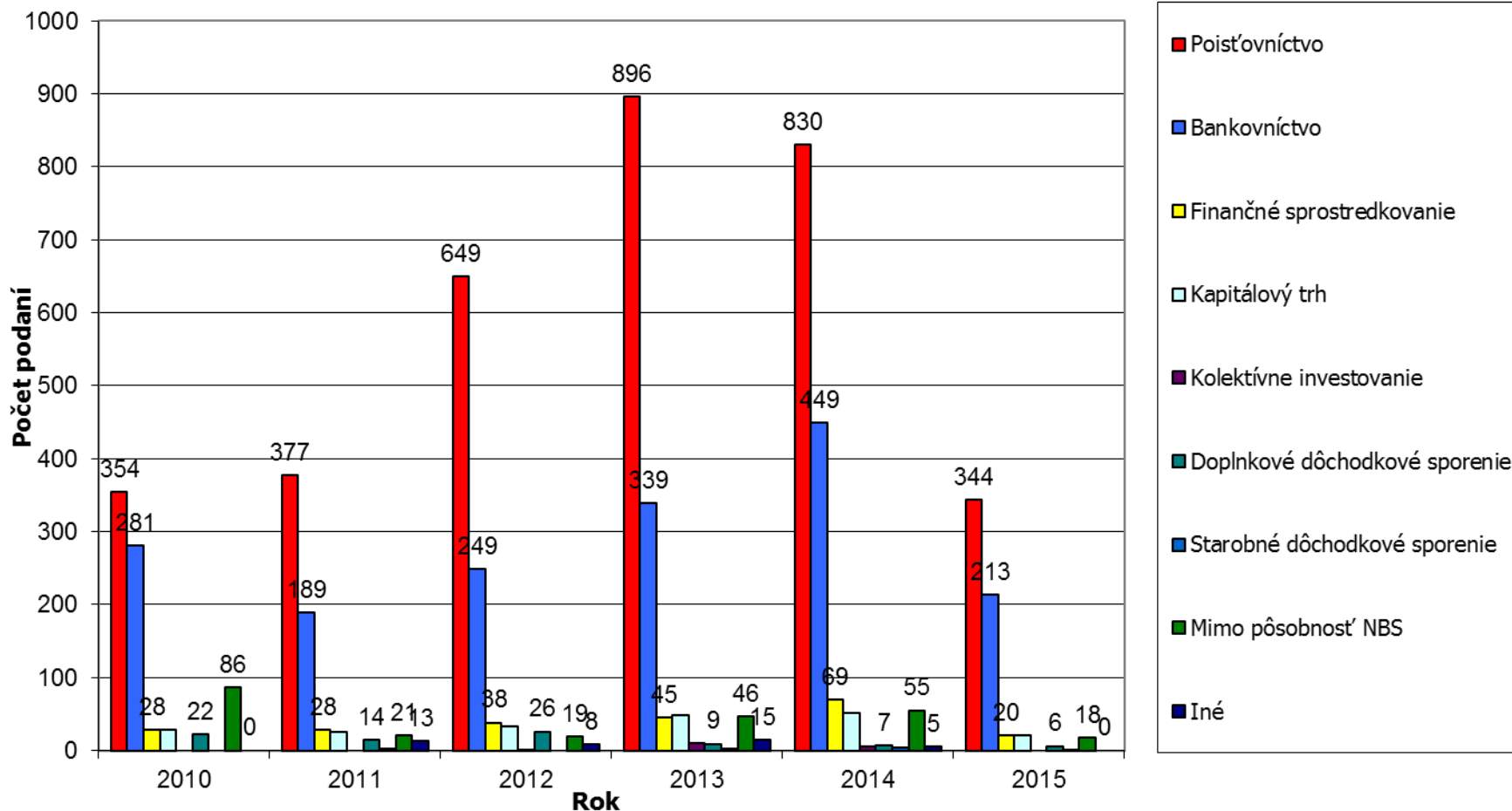
- **Spotrebiteľské úvery** – preverenie zmluvnej dokumentácie (neprijateľné podmienky)
- **Zmeny cenníkov** služieb a sadzobníkov poplatkov (neprijateľné podmienky – spôsob a proces zmeny)
- **Bankopoistenie** (spôsob a rozsah informovania poisteného o poistnom produkte)

- **Od 1. 1. 2015 NBS dohliada v bankách** dodržiavanie pravidiel podľa Consumer Credit Directive (na základe novely zákona o dohľade nad finančným trhom)
- **Od 1. 4. 2015 NBS dohliada aj poskytovateľov spotrebiteľských úverov** na základe novely zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch

Prehľad o počte podaní doručených NBS podľa sektorov finančného trhu

Údaje za rok 2015 sú k 21. 5. 2015

- Hypotéky – predčasné splatenie a s tým spojené poplatky
- Spotrebiteľské úvery – neprijateľné podmienky, jednostranné zmeny zmluvy, RPMN
- Spoločné vklady a dedičské konania
- Platobné karty – poplatky

Ďakujeme za pozornost'

Útvar dohládu nad finančným trhom